

Asia: VN/34874/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kuntien varautumisen yleistä ohjausta ja seurantaa koskevasta muutosehdotuksesta (10 §)

-

Näkemyksenne vaikuttamistoimielinten aloiteoikeutta ja vanhusneuvoston nimeämistä koskevista muutosehdotuksista (26-28 §)

1. Yleistä

HENE toteaa myönteisenä sen, että vaikuttamistoimielimien asemaa selkeytetään ja vahvistetaan. On tarpeellista, että alueen kunnat ja hyvinvointialue tekevät yhteistyötä ja kuulevat ikäihmisiä toimintojen suunnittelussa.

HENE edellyttää, että lakiin kirjataan vanhusneuvostoille tarpeelliset läsnäolo- ja puheoikeudet.

On hyvä, että Vanhusneuvosto sanan sijaan voidaan käyttää Ikäihmis-liitteistä nimeä.

Kuntalain muutosvalmistelussa käsiteltävät asiat ovat tarpeellisia myös hyvinvointialueiden vanhusneuvostojen toiminnassa, jota tulisi uudistaa samojen periaatteiden mukaisesti.

2. Aloiteoikeudet

HENE toteaa, että aloiteoikeus on kannatettava uudistus, mutta ikääntyneiden näkemyksiä on huomioitava myös asioiden valmisteluvaiheissa ja lisäksi yhteytenä päätöksentekoon.

3. Osallisuus

HENE pitää tärkeänä, että lainsäädännössä

- vahvistetaan ikääntyviä edustavien toimielimien asemaa päätösten valmistelussa
- myönnetään puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnallisiin päätöksentekuelimiin

Jos em. asiat jäävät kuntien omaan harkintaan, se aiheuttaa alueellista eriarvoisuutta

4. Yhdenmukainen sääntely

HENE katsoo, että sääntelyä tulisi kehittää niin, että osallisuus ja kuuleminen on ennakoivaa ja vaikuttavaa.

Lainsäädännön tulee luoda koko maahan yhdenvertaiset ikääntyneiden vaikuttamismahdollisuudet

5. Lopuksi

HENE katsoo, että lakiesityksen jatkovalmistelussa tulisi vahvistaa ikääntyneiden vaikuttamismahdollisuuksia aloiteoikeuden lisäksi muutoinkin. Ikääntyneet ovat omien asioidensa tuntijoina monipuolinen voimavara kunnallisessa ja alueellisessa päätöksenteossa.

Näkemyksenne konserniohjetta koskevasta muutosehdotuksesta (47 §)

-

Näkemyksenne kirjanpitoa ja toimintakertomusta koskevista muutosehdotuksista (112 ja 115 §)

-

Näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista

Esitys lisää ikäihmisten vaikuttamismahdollisuuksia.

Muut huomionne esitysluonnoksesta

Vastaavat muutokset tarvitaan myös hyvinvointialueiden vanhusneuvostoille.

Ossi Lapisto
Hämeen eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunta (HENE) / Reijo Päivärinta,
puheenjohtaja